

Fidoyilik —
Vatanga xizmat demak!

2023-yil 1-aprel, shanba,
39 (23.760)-son

**KUN
HIKMATI**

Shukronalik - bu
jim o'tir, gapirma,
degani emas,
imkoniyatga
qarab hayotingni
yaxshilab bor,
degani

1913-yil aprel oyidan chiqqan boshlagan

www.zarnews.uz

https://www.facebook.com/zarnews.uz

@zarnews_uz

https://twitter.com/zarnews_uz

KONSTITUTSIYA – MENIKI, SENIKI, BIZNIKI!

YANGILANAYOTGAN KONSTITUTSIYADA INSON HUQUQLARI USTUVOR

Samarqand shahrida Oliy Majlisning Inson huquqlari bo'yicha vakili (ombudsman) tomonidan Yevropada xavfsizlik va hamkorlik tashkiloti (YeXHT)ning O'zbekistondagi loyihalari koordinatori hamda Samarqand viloyati hokimligi bilan hamkorlikda aholining O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasiga kiritilayotgan o'zgartish va qo'shimchalardan xabardorligini oshirishga qaratilgan xalqaro davra suhbatini o'tkazildi.

SAMARQAND SHAHAR 2023-YIL 30-MART

Unda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati, Bola huquqlari bo'yicha vakil, Oliy sud, Konstitutsiyaviy sud, Bosh prokuratura, Ichki ishlar va Adliya vazirliklari, Samarqand viloyati hokimligi, Advokatlar palatasi, Toshkent davlat yuridik universiteti, bepul yuridik yordam ko'rsatish bo'yicha "Madad" nodavlat notijorat tashkiloti vakillari, ta'lim muassasalari olimlari, ekspertlar, fuqarolik jamiyati instituti vakillari, huquq himoyachilari va ommaviy axborot vositalari xodimlari ishtirok etdi.

Davra suhbatida Oliy Majlisning Inson huquqlari bo'yicha vakili (ombudsman) Feruza Eshmatova, YeXHTning O'zbekistondagi loyihalari koordinatori vazifasini bajaruvchi Xans-Ulrix Im, Oliy Majlis Senati a'zosi, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga o'zgartish va qo'shimchalarni kiritish yuzasidan takliflarni shakllantirish va tashkiliy chora-tadbirlarni amalga oshirish bo'yicha Konstitutsiyaviy komissiya a'zosi Rustam Xolmurodov, O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi raisining birinchi o'rinbosari Robaxon Mahmudova va boshqalar oldindagi referendum jarayonlari, Konstitutsiyadagi o'zgarishlar, qo'shimchalarni batafsil to'xtalib o'tishdi.

Targ'ibot tadbirlariga e'tibor qaradigan bo'lsak, ko'pchilik faqatgina huquq va erkinliklar haqida gapiryapti, dedi Rustam Xolmurodov. To'g'ri, yangilanayotgan Bosh qomusimizda inson man-

faatlari oliy qadriyat sifatida e'tirof etilmoqda. Bunda yaqin yillarda mamlakatimiz ijtimoiy-iqtisodiy hayotida amalga oshirilgan islohotlar qonuniy asosga ega bo'ladi. Shuni unutmash kerakki, huquq va erkinliklar bilan birga fuqarolik burchini ham unutmash kerak. Bugungi tadbirimizdan ko'zlangan asosiy maqsad "O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi to'g'risida"gi Konstitutsiyaviy qonunning mazmun-mohiyati, uning Vatanimiz taraqqiyoti, jamiyatimiz rivojidagi ahamiyati va unga kiritilgan yangi normalarni keng jamoatchilikka to'g'ri va to'liq yetkazishdan iborat. Davra suhbatida ishtirok etayotgan mas'ullar jarayonning ushbu jihatiga alohida e'tibor qaratishlari lozim.

Davra suhbatida davomida yangilanayotgan Konstitutsiyani tayyorlash jarayonlari haqida ham ma'lumotlar berildi. Jumladan, jarayonda umumxalq muhokamasi orqali 220 mingdan ortiq taklif kelib tushgani va ularning aksariyati e'tiborga olinishi bilan birga, xalqaro-huquqiy hujjatlar va 190 dan ortiq davlat tajribasi o'rganilib, olti turdagi ekspertizadan o'tkazilgan ma'lum qilindi.

Davra suhbatida davomida konstitutsiyaviy qonundan o'rin olgan inson va bola huquqlari, ijtimoiy davlat, odil sudlov, advokatlar faoliyati, ekologik masalalar, fuqarolik jamiyatlari bilan ishlash kabi qator muhim masalalar bo'yicha ma'ruzalar tinglandi.

SAMARQANDDA QUYOSH PANELLARI ISHLAB CHIQRISH KORXONASI TASHKIL ETISH TAKLIF QILINDI

Viloyat hokimi Erkinjon Turdimov Xitoy Kommunistik partiyasi Markaziy qo'mitasi Siyosiy byurosi a'zosi, Shinjon-Uyg'ur avtonom rayoni Kompartiyasi Partqo'mi kotibi Ma Sinjuy boshchiligidagi XXR delegatsiyasi bilan uchrashdi.

Uchrashuvda Samarqand viloyati va Shinjon-Uyg'ur avtonom rayoni o'rtasidagi o'zaro manfaatli amaliy hamkorlikni yo'lga qo'yish masalalari muhokama qilindi.

Jumladan, Erkinjon Turdimov Shinjon-Uyg'ur avtonom rayoni bilan o'zaro aloqalarni yanada rivojlantirish va yangi bosqichga olib chiqish maqsadida bir qator takliflarni bildirib o'tdi.

Biz xitoylik tadbirkorlarni Samarqanddagi erkin iqtisodiy zonada mahalliy ishlabarmonlar bilan hamkorlikda ishlab chiqarish korxonalarini tashkil etishga taklif qilamiz, dedi E. Turdimov. Shuningdek, turizm sohasida aloqalarni mustahkamlash, Samarqand va Shinjon-Uyg'ur avtonom rayoni o'rtasida mustazam aviaqatnovlarni yo'lga qo'yish ikki tomon uchun ham

manfaatli bo'lishiga ishonamiz. Bugungi kunda muqobil energiya manbalaridan foydalanishga ehtiyoj oshib borayotganini hisobga olib, o'zaro hamkorlikda Samarqandda quyosh panellari ishlab chiqarish korxonasi tashkil etishga tayyormiz.

Ma Sinjuy viloyat hokimining takliflarini qo'llab-quvvatlashini bildirib, mazkur tashrif Samarqand viloyati va Shinjon-Uyg'ur avtonom rayoni bilan savdo, logistika, tibbiyot, qishloq xo'jaligi, turizm va ta'lim sohalarda ko'p qirrali hamkorlikni kengaytirish uchun keng imkoniyatlar ochishini alohida qayd etdi. Xitoyning yetakchi kompaniyalari ishtirokida qayta tiklanuvchi energetika, transport infratuzilmasini rivojlantirish, sanoat parklari va qishloq xo'jaligi klasterlarini tashkil etish sohalarda qo'shma loyihalarni amalga oshirishga xayrixohligini ta'kidladi.

O'z navbatida Ma Sinjuy Erkinjon Turdimovni ikki tomonlama munosabatlarni yanada rivojlantirish uchun Xitoyga taklif qildi.

Uchrashuv yakunida Samarqand viloyati hokimligi va Shinjon-Uyg'ur avtonom rayoni o'rtasida hamkorlik aloqalarini o'rnatish yuzasidan memorandum imzolandi.

1 apreldan qonunchilikda nimalar o'zgaradi?

Har bir yangi kun jamiyat hayotiga yangi tartib-qoidalarni olib kelmoqda. Shu bois zamon bilan hamnafas bo'lish uchun qonunchilikdagi o'zgarishlardan doimiy xabardorlik talab etiladi. Mazkur talabga ko'ra, aprel oyidan kuchga kiradigan huquqiy yangiliklar haqida ma'lumotlarni taqdim etamiz.

Pensiya oshyapti

Prezident farmoni bilan 1 apreldan pensiya va nafaqalar miqdori 7 foizga oshiriladi.

Katta tajribali pedagoglar majburiy attestatsiyaga jalb etilmaydi

Hukumat qaroriga asosan: pedagogik faoliyat bo'yicha 25 yil va undan ko'p ish stajiga ega bo'lgan pedagog xodimlar; yoshga doir pensiyaga chiqishi uchun 5 yildan ko'p bo'lmagan muddat qolgan pedagog xodimlar majburiy attestatsiyaga jalb etilmaydi.

Pensiya oluvchilar metrodan bepul foydalanadi

Prezident qarori bilan Toshkent metropolitenining to'liq faoliyat ko'rsatishi vaqti davomida pensiya oluvchilarga bepul xizmat ko'rsatiladi.

Harakat tezligi soatiga 60 kilometr gacha tushiriladi

Toshkent va Nukus shaharlarida hamda

viloyatlar va tumanlarning markazlarida transport vositalari harakatlanishining eng yuqori tezligi soatiga 70 kilometr dan 60 kilometr gacha tushiriladi.

Ko'p kvartirali uylarda ham yangi MTM faoliyatiga ruxsat etiladi

Maktabgacha ta'lim qamrovini kengaytirish maqsadida: yangi maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini ko'p kvartirali uylarning noturar qavatlarida yoki yakka tartibda qurilgan uy-joylarni sotib olish va keyinchalik ularni ta'mirlash hamda jihozlash orqali tashkil qilishga ruxsat etiladi; davlat-xususiy sheriklik loyihasi doirasida ijaraga berilgan yer uchastkasida nodavlat maktabgacha ta'lim tashkiloti binosini qurgan xususiy sherik tomonidan ushbu binoning mazkur loyiha uchun bank kreditlari bo'yicha qarovga qo'yilishiga oid cheklolvar bekor qilinadi.

Pedagoglarning bazaviy tarif stavkalari tenglashtiriladi

Prezident farmoniga ko'ra: professional ta'lim muassasasi pedagoglarining bazaviy tarif stavkalari mos ravishda umumiy o'rta ta'lim muassasasi pedagoglarining bazaviy tarif stavkalariga;

professional ta'lim muassasasi birinchi va ikkinchi malaka toifasiga ega bo'lgan, malaka toifasiga ega bo'lmagan oliy ma'lumotli hamda oliy ma'lumotga ega bo'lmagan ishlab chiqarish ta'limi ustalarining bazaviy tarif stavkalari tenglashtiriladi. umumiy o'rta ta'lim muassasasi birinchi va ikkinchi malaka toifali o'qituvchisi, oliy ma'lumotli o'qituvchisi hamda o'rta maxsus ma'lumotli o'qituvchisining bazaviy tarif stavkalariga tenglashtiriladi.

Belgilari aniq ko'rinib turganda nogironlik fuqaro ishtirokisiz belgilanadi

Nogironlik idoralararo elektron ma'lumotlar almashinuvi asosida nogironlik belgilari aniq ko'rinib turgan, anatomik nuqsonlari bo'lgan, shuningdek, noxush klinik prognozga ega kasalliklar va asoratlarda fuqarolarning ishtirokisiz belgilanadi.

(Davomi 2-sahifada) >>>

AMALDAGI KONSTITUTSIYADA

V bob. Umumiy qoidalar

18-modda.

O'zbekiston Respublikasida barcha fuqarolar bir xil huquq va erkinliklarga ega bo'lib, jinsi, irqi, millati, tili, dini, ijtimoiy kelib chiqishi, e'tiqodi, shaxsi va ijtimoiy mavqeidan qat'i nazar, qonun oldida tengdirlar.

Imtiyozlar faqat qonun bilan belgilanib qo'yiladi hamda ijtimoiy adolat prinsiplariga mos bo'lishi shart.

19-modda.

O'zbekiston Respublikasi fuqarosi va davlat bir-biriga nisbatan bo'lgan huquqlari va burchlari bilan o'zaro bog'liqdirlar. Fuqarolarning Konstitutsiya va qonunlarda mustahkamlab qo'yilgan huquq va erkinliklari daxlsizdir, ulardan sud qarorisiz mahrum etishga yoki ularni cheklab qo'yishga hech kim haqli emas.

20-modda.

Fuqarolar o'z huquq va erkinliklarini amalga oshirishda boshqa shaxslarning, davlat va jamiyatning qonuniy manfaatlari, huquqlari va erkinliklariga putur yetkazmasliklari shart.

19-modda.

O'zbekiston Respublikasida insonning huquq va erkinliklari xalqaro huquqning umumiy e'tirof etilgan normalariga binoan hamda ushbu Konstitutsiyaga muvofiq e'tirof etiladi va kafolatlanadi. Inson huquq va erkinliklari har kimga tug'ilganidan boshlab tegishli bo'ladi.

O'zbekiston Respublikasida barcha fuqarolar bir xil huquq va erkinliklarga ega bo'lib, jinsi, irqi, millati, tili, dini, e'tiqodi, ijtimoiy kelib chiqishi, ijtimoiy mavqeidan qat'i nazar, qonun oldida tengdirlar.

Imtiyozlar faqat qonunga muvofiq belgilanadi va ijtimoiy adolat prinsiplariga mos bo'lishi shart.

20-modda.

O'zbekiston Respublikasi fuqarosi va davlat bir-biriga nisbatan o'zaro huquq va majburiyatlar bilan bog'liqdirlar. Insonning Konstitutsiya va qonunlarda mustahkamlab qo'yilgan huquq va erkinliklari daxlsizdir hamda ulardan sud qarorisiz mahrum etishga yoki ularni cheklab qo'yishga hech kim haqli emas.

Insonning huquq va erkinliklari bevosita amal qiladi. Insonning huquq va erkinliklari qonunlarning, davlat organlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, ularning mansabdor shaxslari faoliyatining mohiyati va mazmunini belgilaydi.

Davlat organlari tomonidan insonga nisbatan qo'llaniladigan huquqiy ta'sir choralarini mutanosiblik prinsiplariga asoslanishi va qonunlarda nazarda tutilgan maqsadlarga erishish uchun yetarli bo'lishi kerak.

Inson bilan davlat organlarining o'zaro munosabatlari yuzaga keladigan qonunchilikdagi barcha ziddiyatlar va noaniqliklar inson foydasiga talqin etiladi.

KONSTITUTSIYAVIY QONUN LOYIHASIDA

V bob. Umumiy qoidalar

21-modda.

Har bir inson o'z shaxsini erkin kamol toptirish huquqiga ega. Hech kimga uning roziligsiz qonunchilikda belgilanmagan majburiyat yuklatilishi mumkin emas.

Inson o'z huquq va erkinliklarini amalga oshirishda boshqa shaxslarning, jamiyat hamda davlatning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlariga putur yetkazmasligi shart.

Insonning huquq va erkinliklari faqat qonunga muvofiq va faqat konstitutsiyaviy tuzumni, aholining sog'lig'ini, ijtimoiy axloqni, boshqa shaxslarning huquq va erkinliklarini himoya qilish, jamoat xavfsizligini hamda jamoat tartibini ta'minlash maqsadida zarur bo'lgan doirada cheklanishi mumkin.

